

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitrvvivs Itervm Et Frontinvs

Vitruvius

Florentiae, 1513

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

M. VITRVVII DE ARCHITECTVRA

CAPVT PRIMI LIBRI.

- *Vid sit architectura & de architectis insti-*
mendis. Caput. I.
Ex q̄bus rebus architectura cōficit. Ca. II.
De p̄ib⁹s architecturæ in priuatorū & publicorū adi-
ficiorū distributionibus & gnomonics & machi-
nationis. Caput. III.
De selectione locorum salubrium & quæ obſint salu-
britati & unde lumina capiantur. Cap. III.
De fundamētis murorum & turriū. Cap. V.
De diuisione operū, quæ intramuros sunt, & eorū di-
spositione, ut uentorū noxii fatus uitetur. Cap. VI.
De electiōe locorū ad uſum cōem ciuitatis. Cap. VII.

CAPVT SECUNDI LIBRI.

- *E prisorū hominū uita, & de initiis huma-*
nitatis atq; tectorū & incremētis eorū. c. I.
De principiis rerū secundum philosophorū
opiniones. Caput. II.
De lateribus. Caput. III.
De Arend. Caput. III.
De calce. Caput. V.
De puluere puteolano. Cap. VI.
De lapicidinis. Caput. VII.
De generibus structuræ & eorū q̄litatibus modis ac
De Materie cēdēda. Cap. IX. (locis. Cap. VIII.)
De abiete supernate & infernate. cum Apennini descri-
ptione. Caput. X.

CAPVT TERTII LIBRI.

- E sacrarum ædiū compositione, & symmetriis.
d corporis humani mensura. Cap. I.
De quinq; ædium speciebus. Cap. II.
De fundatiōibus & colūnis atq; earū ornati & epistylis
liis tā in locis solidis quā in cōgestiis. Cap. III.

CAPVT QVARTI LIBRI.

- E tribus generibus columnarum origines &
d inuentiones. Caput. I.
De ornamentis columnarum. Caput. II.
De ratione dorica. Caput. III.
De interiore cellularū & pronai distributiōe. Cap. III.
De ædibus cōstituendis secundū regiones. Cap. V.
De hostiorum & antepagmentorum sacrarum ædium
rationibus. Caput. VI.
De thuscanicis rationibus ædiū sacrarū. Ca. VII.
De aris Deorum ordinandis. Cap. VIII.

CAPVT QVINTI LIBRI.

- E foro. Caput. I.
d De ærario, carcere, & curia ordinādis. Ca. II.
De theatro. Caput. III.
De harmonia. Cap. III. De theatri uasis. Ca. V.
De conformatiōne theatri faciēda. Cap. VI.
De tecto porticus theatri. Cap. VII.
De tribus scenarū generibus. Caput. VIII.
De porticibus positiōnā & ambulatiōibus. Cap. IX.
De balnearū dispositionibus & partibus. Cap. X.
De palestrarū edificatione & xystis. Cap. XI.
De poribus & structuris in aqua faciēdis. Ca. XII.

CAPVT SEXTI LIBRI.

- Ediueris regionū q̄litatibus, et uariis coeli aspe
 d̄tibus, secūdū quos sūt ædificia disponēda. C. I.
 De ædificiorū priuatorū p̄portiōibus & mēsu-
 De cauis ædiū. Cap. III. Cris. Ca. II.
 De atriis & tablinis, & eorū dimēsiōibus, & symme-
 De tricliniis & oecis, & exedris & pi. Cris. Ca. III.
 naotheas & eorū dimensiōibus. Cap. V.
 De oecis more græco. Caput. VI.
 Ad quas coeli regiones queq; ædificiorū genera specta-
 re debeāt, ut usui & salubritati sint idonea. Ca. VII.
 De priuatorum & cōmuniū ædificiorum propriis lo-
 cis, & generibus al quascunq; personarum qualita-
 tes conuenientibus. Cap. VIII.
 De rusticorū ædificiorū rōnibus, & multarū partium
 eorum descriptionibus, atq; usib⁹. Cap. XI.
 De græwrum ædificiorum eorūq; partium dispositione
 atq; differentibus nominibus, satis ab italicis mori-
 bus & usib⁹ discrepantibus. Caput. X.
 De firmitate & fundamentis ædificiorū. Cap. XIa

CAPITA LIBRI SEPTIMI.

- Eeruditione. Caput. I.
 d De maceratione calcis ad albaria opera & te-
 ctoria perficienda. Caput. II.
 De cimerarum dispositione, trullissatione, & tectorio
 opere. Caput. III.
 De positionibus in humidis locis. Caput. III.
 De ratione pingendi in ædificiis. Cap. V.
 De Marmore q̄to paretur ad tectorio. Caput. VI.
 De coloribus & primū de ochrea. Cap. VII.
 De minii rationibus. Cap. VIII.
 De minii temperaturā. Caput. IX.
 De coloribus qui arte fiunt. Cap. X.

De cœrulei temperationibus. Cap. XI.

Quo fiat cœrussa & cœrugo & sandaraca. Cap. XII.

Quo fiat ostru coloru oium factioru excellētissimum.

De purpureis coloribus. Cap. XIII. (Ca. XIII.)

CAPITA LIBRI OCTAVI.

Edquæ inuentionibus. Cap. I.

d De aqua hymbrium. Cap. II.

De aquis calidis & quas habeat uires adiuver
sis metallis prodeuentes, & de uariorum fontium, flu
minum, lacuumq; natura. Cap. III.

De p̄prietate itē nōnullorū locorū & fontiū. Ca. III.

De aquarū experimentis. Caput. V.

De perductionibus & librationibus aquarum & in
strumentis ad hunc usum. Caput. VI.

Quot modis ducentur aquæ. Cap. VII.

CAPITA LIBRI NONI.

Latonis inuentum de agro metien' o. Cap. I.

p De norma Pythagoricu inuentu ex hortogonii
trigoni deformatione. Cap. II.

Quomodo portio argenti auro mista in integro opere
deprehendi discerniq; possit. Cap. III.

De gnomonicis rationibus ex radiis solis per umbrā
inuentis & mundo atq; planetis. Cap. III.

De solis cursu per duodecim signa. Cap. V.

De syderibus quæ sunt à zodiaco ad eptētrione. C. VI.

De syderibus quæ sunt à zodiaco ad meridiē. Ca. VII.

De horologiorū rōnibus & umbris gnomonū æquino
ctialitpe, romæ, & nōuallis aliis locis. Cap. VIII.

De horologiorū ratione, & usu, atq; eorum inuentiōe
& quibus inuentoribus. Caput. IX.

CAPITA LIBRI DECIMI.

- M**achina quid sit & eius ab organo differencia origine & necessitate. Caput. I.
De ædium sacrarū publicarūq; operū machinationibus tractoriis. Cap. II.
De diuersis appellationibus machinarū, & quaratiōe erigantur. Cap. III.
Similis superiori machine, cui colossio tera tuius committi possunt, inimitata duntaxat scula in tympanum. Caput. III.
Aliud machine tractoriæ genus. Caput. V.
Ingeniosa ctesiphōtis rō ad grauidā onera ducēda. c. VI
De inuentiōe lapicidinæ qua templum Dianæ ephesiae constructum est. Caput. VII.
De porrecto & rotundatione machinarum ad onerum levationes. Caput. VIII.
De organorum ad aquam hauriendam generibus, & primum de tympano. Caput. IX.
De rotis & tympanis ad molendū farinā. Cap. X.
De coelestis magnā copiā extollit aq; sed nō tā alte. c. xi.
De ctesibica machine quæ altissime extollit aq;. C. XII.
De hydraulicis machinis qbus organa perficiuntur. c. xiii.
Quaratione rheda uel nauis uecti peractum iter dimicatur. Caput. XIII.
De catapultarū & scorpionum rōnibus. Cap. XV.
De balistarum rationibus. Cap. XVI.
De pportiōe lapidū mittēdorū ad baliste foramē. c. xvii.
De catapultarum balistarumq; contentionibus & temperaturis. Caput. XVIII.
De oppugnatoriis defensoriisq; rebus, et primū de arietis inuentione eiurq; machine. Caput. XIX.
De testudine ad congettione fossarū parāda. Ca. XX.
De aliis testudinibus. Caput. XXI.
Totius operis peroratio. Caput. XXII.